

Yttrande över promemorian ”Insatser på plan- och byggområdet med anledning av invasionen av Ukraina”

Boverkets ställningstagande

Boverket tillstyrker justitiedepartementets promemoria ”Insatser på plan- och byggområdet med anledning av invasionen av Ukraina”.

Boverkets synpunkter

I 8 § förslaget till förordning om undantag från plan- och byggregler för enkla förläggningar för vissa utlänningar framgår att det inte krävs rivningslov för att riva en byggnad eller en del av en byggnad som får uppföras utan bygglov enligt 9 kap. 10 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), PBL. I förslaget till förordning om undantag från plan- och byggregler för kommunala ankomstboenden för vissa utlänningar saknas däremot en reglering som innebär att det inte krävs lov att återställa en byggnad. Med hänsyn till att en förutsättning för undantag från krav på bygglov är att en byggnadsutformning och användning ska återställas senast vid utgången av 2022 enligt 5 § anser Boverket att det även borde införas ett undantag från krav på anmälan och bygglov för att återställa byggnaden.

I promemorian föreslås att det tekniska egenskapskravet skydd mot buller inte behöver uppfyllas när de nu föreslagna förordningarna blir tillämpliga. Regleringen finns i 9 § i förslaget till förordning om undantag från plan- och byggregler för kommunala ankomstboenden för vissa utlänningar respektive i 11 § i förslaget till förordning om undantag från plan- och byggregler för enkla förläggningar för vissa utlänningar.

Samtidigt sägs i motivtexterna på sidorna 19 och 21 respektive 22 och 24 att undantagen ska vara detsamma som i dag gäller för tillfälliga anläggningsboenden.

Undantag för tillfälliga anläggningsboenden regleras i 3 kap. 27–29 §§ i plan- och byggförordningen (2011:338), PBF. I dessa regler är skydd mot buller inte

undantaget i sin helhet, se 27 §. Däremot är det möjligt att göra anpassningar och avsteg, se 28 §. Skydd mot buller regleras därför i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2016:5) om anpassningar och avsteg för tillfälliga anläggningsboenden, ATA. Där anges att anpassningar och avsteg inte får göras i sovrum. Däremot får avsteg göras i andra rum, se 5 kap. 1 § i ATA.

Boverket motsätter sig inte förslaget, så som det framgår av förordningstexten, att helt undanta kraven på skydd mot buller i de nu aktuella verksamheterna. Däremot bör motivtexterna ändras så att det framgår att reglerna om skydd mot buller skiljer sig från reglerna om tillfälliga anläggningsboenden. När det gäller övriga utformningskrav och tekniska egenskapskrav är förordningarna utformade på samma sätt som i PBF för tillfälliga anläggningsboenden.

Boverket ges inget nytt bemyndigande att skriva föreskrifter till de nya förordningarna. Det är därför bra att det framgår av motivtexten att Boverkets föreskrifter om tillfälliga anläggningsboenden – i tillämpliga delar – kan vara vägledande även vid tillämpningen av de nya förordningarna.

Det kan i sammanhanget noteras att det för det tekniska egenskapskravet på bärformåga, stadga och beständighet medges anpassning och avsteg enligt förordningen (2020:254) om undantag från plan- och byggregler för tillfälliga vårdbyggnader till följd av sjukdomen covid-19. De nu föreslagna förordningarna följer – till skillnad från den förordningen – den reglering som enligt PBF gäller för tillfälliga anläggningsboenden, dvs. att undantag och anpassning inte får medges alls, vilket framgår av att 8 kap. 4 § första stycket 1 inte nämns vare sig i 3 kap. 27 eller 28 §§ i PBF.

Boverket har även noterat att undantagen från de materiella kraven i förslag till förordning om undantag från plan- och byggregler för kommunala ankomstboenden för vissa utlänningar 8–11 §§ respektive förslag till förordning om undantag från plan- och byggregler för enkla förläggningar för vissa utlänningar 10–14 §§, har olika formuleringar avseende vilka åtgärder de gäller för. För vissa undantag föreslås att de gäller för en ”åtgärd som inte kräver lov enligt aktuell paragraf i respektive förordning”, medan i andra föreslås att de gäller för ett ankomstboende för vissa utlänningar respektive en enkel förläggning för vissa utlänningar som ”tillkommit med stöd av denna förordning”. Så som Boverkets förstår har de olika formuleringarna samma innebörd. Boverket anser därför att paragraferna bör formuleras på ett enhetligt sätt och att de med fördel formuleras utan hänvisningar till undantagen från krav på lov.

I detta ärende har stf. generaldirektör Yvonne Svensson beslutat och signerat beslutet elektroniskt. Föredragande har varit jurist Carl-Magnus Oredsson. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Mikael Nordström, jurist Anders O Larsson, jurist Jörgen Lundkvist, jurist Karl Ewald, bygglovsexpert Josefin Hane och brandingenjör Anders Johansson deltagit.

Yvonne Svensson
stf. generaldirektör

Carl-Magnus Oredsson
jurist

Kopia till:
fi.sba.spn@regeringskansliet.se
lars.arell@regeringskansliet.se